

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Інститут екранних мистецтв
Кафедра кінознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

І.Т. Чхараташвілі-Петраш

« 19 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИКА У ВИДОВИЩНИХ МИСТЕЦТВАХ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво
спеціалізація	В1.04 Кіно-, медіазнавство
освітня програма	Кінознавство

Розробник:

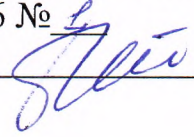
професор кафедри музичного виховання, доктор мистецтвознавства, професор
Станіславська Катерина Ігорівна

Викладач:

професор кафедри музичного виховання, доктор мистецтвознавства, професор
Станіславська Катерина Ігорівна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кінознавство

Протокол від 27.08 2026 № 4

В. о. завідувача кафедри Марина Братерська-Дронь

РПНД погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Кінознавство»

Кандидат мистецтвознавства, доцент Тетяна ЖУРАВЛЬОВА
27.08.2026

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	Вибіркова
Курс	2
Семестр	3
Кількість кредитів	6
Загальний обсяг годин	180
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Практичні
	48
	Самостійна робота
	132
Вид підсумкового контролю	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає в послідовному, систематичному та комплексному наданні студентам теоретичних знань про специфіку музики як невід’ємної значущої складової видовищних мистецтв та практичних навичок мистецтвознавчого аналізу та естетичної оцінки означених форм.

Завдання: забезпечення системою знань щодо особливостей розвитку та функціонування музики в мистецько-сценічному середовищі; визначення специфіки музично-сценічних форм і жанрів; формування підходів до аналізу музичної складової сценічних і екранних мистецьких форм; розвиток мистецького сприймання та розширення мистецько-аналітичного досвіду.

Очікувані результати навчання (РН):

РН 1 – Володіти методологією та методикою наукового пізнання сучасних проблем аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва.

РН 12 – Популяризувати аудіовізуальні проекти в сучасних медіа.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: апаратура для відтворення відео- та аудіофайлів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Музичний театр: опера, балет, оперета	30			8			22
Тема 2. Мюзикл та мюзиклові форми	30			8			22
Тема 3. Музика в драматичному театрі	30			8			22
Тема 4. Музика в естрадно-циркових дійствах	30			8			22
Тема 5. Музично-театральні жанри на екрані	30			8			22
Тема 6. Музика в екранних мистецтвах	30			8			22
УСЬОГО	180			48			132

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Музичний театр: опера, балет, оперета

Практичне (8 год.)

1. Музичний театр на перетині видів мистецтва. Первинність музичної драматургії на театральній сцені.

2. Історія виникнення та особливості жанру опери: повідомлення, доповіді, аудіовізуальний аналіз.

3. Історія виникнення та особливості жанру балету: повідомлення, доповіді, аудіовізуальний аналіз.

4. Оперета як жанр музичного театру: повідомлення, доповіді, аудіовізуальний аналіз.

Основні поняття/ключові слова: музичний театр, опера, балет, оперета.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, 18, 19.

Тема 2. Мюзикл та мюзиклові форми

Практичне (8 год.)

1. Мюзикл як приклад синкретичного сценічного дійства. Особливості мюзиклу як жанру.

2. Виробництво мюзиклу: естетичні та маркетингові принципи.

3. Мюзикл і рок-/поп-опера: компаративний аналіз.

4. Аудіовізуальний аналіз мюзиклових форм.

Основні поняття/ключові слова: мюзикл, рок-опера, поп-опера.

Рекомендована література: 1, 6, 7, 10, 16, 18.

Тема 3. Музика в драматичному театрі

Практичне (8 год.)

1. Принципи взаємодії звукового образу з іншими компонентами вистави.
2. Місце музики в композиції вистави.
3. Прийоми включення музики до сценічної дії.
4. Драматургічні функції театральної музики, шумів, тиші.
5. Аудіовізуальний аналіз вистав, уривків з вистав.

Основні поняття/ключові слова: звуковий образ вистави, принципи взаємодії музики зі сценічною дією, прийоми включення музики до сценічної дії, функції музики у виставі, шуми і тиша в драматичній виставі.

Рекомендована література: 2, 5, 6, 7, 10, 11, 17.

Тема 4. Музика в естрадно-циркових дійствах

Практичне (8 год.)

1. Шоуізація як естетичний принцип сучасного сценічного дійства. Шоу як естрадно-сценічна форма.

2. Театралізація цирку. Циркова вистава.

3. Цирк дю Солей: видовищність через майстерність.

4. Аудіовізуальний аналіз естрадних і циркових творів.

Основні поняття/ключові слова: шоу, шоуізація, цирк, театралізація цирку, циркова вистава, Цирк дю Солей.

Рекомендована література: 4, 6, 10, 11, 18.

Тема 5. Музично-театральні жанри на екрані

Практичне (8 год.)

1. Форми існування театральних жанрів на екрані: трансляція, адаптація (екранна версія), екранізація, оригінальна екранна форма.

2. Опера, оперета, балет на екрані: повідомлення, доповіді, аудіовізуальний аналіз.

3. Мюзикл на екрані: фільм-мюзикл і кіномюзикл.

4. Театр в інтернеті: експериментальні прийоми та підходи.

Основні поняття/ключові слова: трансляція, адаптація, екранізація, оригінальна екранна форма.

Рекомендована література: 8, 10, 12, 13, 15.

Тема 6. Музика в екранних мистецтвах

Практичне (8 год.)

1. Музика на кіноекрані: основні принципи функціонування.

2. Музика в різних жанрах телебачення: аудіовізуальні презентації.

3. Музичний відеокліп як синтез музики, кіно і телебачення.

4. Музика в експериментальних екранних жанроформах.

Рекомендована література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

5. Методи навчання

У навчальному процесі опанування дисципліни використовуються різноманітні методи на основі таких засад:

- 1) за джерелом знань: словесні, наочні, практичні;
- 2) за відповідним етапом навчання: підготовка до вивчення нового матеріалу, вивчення нового матеріалу, закріплення, контроль і оцінка;
- 3) за способом керівництва навчальною діяльністю: пояснення педагога, самостійна робота студентів;
- 4) за логікою навчального процесу: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- 5) за дидактичною метою: організація навчальної діяльності, стимулювання й релаксація, контроль і оцінка;
- 6) за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладення, частково-пошукові, дослідницькі.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1. Музичний театр: опера, балет, оперета	Подивитися по 1 твору кожного жанру з метою визначення жанрових характеристик	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 2. Мюзикл та мюзиклові форми	Подивитися 1-2 твори з метою образної характеристики	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 3. Музика в драматичному театрі	Подивитися 1-2 вистави з метою визначення прийомів і функцій музики	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 4. Музика в естрадно-циркових дійствах	Подивитися 1-2 твори з метою образної характеристики	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	6
Тема 5. Музично-театральні жанри на екрані	Подивитися 1-2 твори з метою образної і порівняльної характеристики	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	6
Тема 6. Музика в екранних мистецтвах	Подивитися 1-2 твори з метою визначення ролі і функцій музики	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Завдання виконано вчасно (впродовж тижня) і надіслано викладачу на корпоративну пошту.	6-7

2. Обсяг тексту дотримано повністю. Залежно від завдання, обсяг коливається в межах 2–3 сторінок друкованого тексту (формат А4, Times New Roman, міжрядковий інтервал 1,5). 3. Якість виконання: на високому фаховому рівні з дотриманням усіх формально-змістовних вимог. 4. Самостійність виконання: робота написана самостійно, без копіювання матеріалів з інтернет-джерел. 5. При відповідях чи написанні тексту студент виявляє максимум ініціативності, базуючись на індивідуальному досвіді, висловлюючи свою думку. 6. Чітко виявляється творчий підхід у вирішенні завдань: пропонуються авторські ідеї, висловлюються оригінальні думки.	
1. Завдання виконано із запізненням на 2 тижні. 2. Обсяг тексту частково не відповідає окресленим вимогам і складає 1–2 сторінки. 3. Якість виконання: є певні неточності щодо викладення матеріалу з теми, зміст не розкрито в повній мірі. 4. У змісті близько 25 % складають матеріали, скопійовані безпосередньо з інтернет-ресурсів. 5. Персональна мотивація у вирішенні завдань виявлена на достатньому рівні. 6. Творчий підхід застосовано на рівні аналізу та синтезу інформації, проте він у значній мірі нівелюється допущеними помилками у вирішенні поставлених завдань із використанням компіляції на етапі формування творчого задуму.	4-5
1. Завдання виконано із запізненням на понад 2 тижні. 2. Обсяг тексту не відповідає окресленим вимогам і складає 1 сторінку. 3. Якість виконання: суттєві недоліки, зміст не розкрито в повному обсязі. 4. У роботі присутня значна кількість (50%) скопійованих матеріалів з інтернет-ресурсів. 5. Індивідуальна ініціатива у вирішенні завдань виявлена на низькому рівні. 6. Творчий підхід мінімізовано.	2-3
1. Завдання виконано із значним запізненням чи не виконано взагалі. 2. Обсяг тексту менше 1 сторінки. 3. Якість виконання: на низькому рівні, проігноровано вимоги до змістового наповнення відповідно до вимог. 4. Робота виконана на матеріалах інтернет-джерел. 5. Ініціатива, авторський підхід у вирішенні завдань відсутній. 6. Творчий підхід у вирішенні завдань відсутній.	0-1

Відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти](#) Університету, здобувач має право зарахувати результати навчання, якщо вони підтверджені офіційними документами (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом тощо). Це можуть бути результати, отримані під час участі в онлайн чи очних курсах, програмах обміну, конференціях, тренінгах, семінарах, лекціях, майстер-класах, літніх чи зимових школах, бізнес-школах, стажуваннях та інших освітніх заходах.

У межах цієї дисципліни здобувач може подати документи для визнання результатів неформальної освіти за окремими темами. Якщо такі результати

підтверджені сертифікатом чи іншим документом, вони зараховуються як виконання завдань для самостійної роботи.

Освітні курси, за проходження яких можна отримати перезарахування, знаходяться на платформі:

- [Prometheus](#)
- [EdEra](#)
- [Coursera](#)

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за видами аудиторної роботи (практичні заняття) та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни використовуються такі методи контролю:

поточний контроль (ПК) - включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів щодо засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань тощо) та уміння практичного вирішення завдань на практичних заняттях та під час самостійної роботи здобувачів. Поточний контроль передбачає максимально - 100 балів;

підсумковий семестровий контроль (ПСК) □ залік, за підсумками роботи в семестрі (за результатами поточного контролю).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи							Сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	
Відвідування практичних занять	4	4	4	4	4	4	24
Робота на практичному занятті	6	6	6	6	6	6	36
Самостійна робота	7	7	7	6	6	7	40
Загальна кількість балів							100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90–100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82–89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74–81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	

64–73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60–63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

1. Вороновська О. В. Сучасна українська опера: від жанрових традицій до новітніх експериментів. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 2025. № 1. С. 69–74. URL: <https://artstudies.pdpu.edu.ua/index.php/artstudies/article/view/160>
2. Бекіров У. Театральна музика першої чверті ХХІ століття у теоретико-мистецтвознавчих дослідженнях. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2025. № 50. С. 134–139. URL: https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/949?utm_source=chatgpt.com
3. Касьянова О. Експериментальні пошуки нових форматів оперних вистав в епоху новітніх технологій. *Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського*. 2025. № 4 (69). С. 148–161. URL: <https://chasopysnmau.com.ua/article/view/354587>
4. Корнієнко В. Сучасний цирк: виклики, можливості, перспективи. *Вісник КНУКіМ. Серія: Сценічне мистецтво*. 2025. Т. 8, № 1. С. 57–69. URL: <https://artonscene.knukim.edu.ua/article/view/336184>
5. Курята А. Дослідження поняття «музична драматургія» в театральних виставах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2024. № 49. С. 192–202. URL: https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/856?utm_source=chatgpt.com
6. Левицький О. Актор і музика: координація, взаємодія, партнерство. *Науковий вісник КНУТКіТ*. 2024. № 35. С. 109–114. URL: <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/318074>
7. Музичний театр ХХІ століття в умовах видозміни парадигми художньої культури: зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (м. Київ, 24–26 лют. 2025 р.) / за ред. М. О. Тимошенка. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2025. 228 с. URL: https://publishing.knmau.edu.ua/catalog/book/943?utm_source=chatgpt.com

8. Погребняк Г. П. Музична культура екранної режисури. *АРТ-платФОРМА*. 2023. Т. 8, № 2. С. 12–33. URL: https://art-platforma.kmaecm.edu.ua/index.php/art1/article/view/149?utm_source=chatgpt.com
9. Станіславська К. Аудіовізуальний контрапункт у кіно: спроба класифікації. *Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць*. Київ: КНУТКиТ, 2022. Вип. 30. С. 47–54. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/259497>
10. Станіславська К. Видовищні форми у сучасній культурі. *Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць*. Київ: КНУТКиТ, 2021. Вип. 29. С. 85–90. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/248786>
11. Станіславська К. І. Метатекстуальні прояви в культурно-мистецькому середовищі сьогодення. *Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць*. Київ: КНУТКиТ, 2025. Вип. 36. С. 237–246. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/332833>
12. Станіславська К. І. Музика на екрані: дванадцять «Чому?»: Монографічні нариси / Наук. ред. А. Пучков. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2026. 144 с. ISBN 978-617-8445-99-7 URL: <https://duh-i-litera.com/bookstore/muzika-na-ekrani>
13. Станіславська К. І. Музика на екрані як метатекст сучасної культури. *Київське музикознавство: зб. наук. статей*. Київ, 2026. Вип. 5. С. 247–255. URL: <https://kyivmusicology.com/index.php/journal/article/view/225/189>
14. Станіславська К. І. Формування звукового образу в анімації: естетичний і педагогічний аспекти. *Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць*. Київ: КНУТКиТ, 2026. Вип. 38. С. 331–337. URL: <https://nv.knutkt.edu.ua/article/view/359529>
15. Станіславська К. І. Функціональна роль музики у формуванні кінематографічного хронотопу. *Науковий вісник КНУТКиТ імені І. К. Карпенка-Карого: зб. наук. праць*. Київ: КНУТКиТ, 2025. Вип. 37. С. 314–322. URL: <http://nv.knutkt.edu.ua/article/view/345191>
16. Супрунова Д. А. Тематичний фактор у розвитку українського мюзиклу: соціальні аспекти у змістовій складовій. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 2025. № 4. С. 117–122. URL: https://artstudies.pdpu.edu.ua/index.php/artstudies/article/view/241?utm_source=chatgpt.com
17. Фількевич Г. М. Музичне рішення драматичної вистави: творчо-методичні поради. Київ, 2020. 44 с. URL: <https://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/901?show=full>
18. Шевченко Л. О., Булах Т. Б. Музичне оформлення у сценічних формах відкритого простору. *АРТ-платФОРМА*. 2024. Т. 10, № 2. С. 11–26. URL: https://art-platforma.kmaecm.edu.ua/index.php/art1/article/view/223?utm_source=chatgpt.com

19. Щукіна Ю. П. Творча діяльність театрів оперети і музичної комедії України другої половини XX – початку XXI ст.: жанровий аспект. Харків: Колегіум, 2021. 444 с.: іл. URL: <https://repo.num.kharkiv.ua/items/2b705796-c02f-450d-a44a-da2777b29a07/full>

Інформаційні ресурси

1. Десять найкращих оперних театрів Європи. URL: <https://dip.org.ua/avstriya/10-naykraschih-opernyh-teatriv-evropy/>
2. Музику до фільмів слухати онлайн. URL: <https://uakino.club/soundtracks.html>
3. Музичний театр // Українське театральне мистецтво XX століття. URL: <https://tlebedinskaya.wixsite.com/theaterxx/muzichnij-teatr>
4. Розмаїття музичного театру. URL: <https://ua.izzi.digital/DOS/327692/750445.html>
5. Українські саундтреки у світовому кіно. URL: <https://www.cinema.in.ua/ukrainski-saundtreky-u-kino/>
6. Фількевич Г. М. Музика кіно // Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-70494>
7. Cirque du Soleil. URL: <https://www.youtube.com/@CirqueduSoleil/videos>
Kyiv National Opera URL: <https://www.youtube.com/@KyivNa>